

Kuku az ország első „halló” kutyája

FOGYATÉKKAL ÉLŐK Epilepsziásoknak, mozgássérülteknek és vakoknak is segítenek az állatok

Kuku az ország első képzett hallássérült-segítő kutyája. Gazdája helyett hall: jelzi, ha vendég érkezt, ébreszt, ha csörög az óra és még a főzésben is segít.

Fábos Erika

Kuku egy négyéves golden retriever kutyus és az első olyan kutyus, amelyiket arra képezték ki, hogy hallásával segítse gazdájának az életét. Loványi Eszter ugyanis súlyos hallássérüléssel született. Gyógykezeléssel és esélyegyenlőségi ügyekkel foglalkozik, napközben hallókészülékkel boldogul, a kutyától otthon segít.

– Évekkel ezelőtt egy külföldi ismerősöm mesélt arról, hogy ott már sikerrel alkalmazzák a „halló kutyákat”, egy ilyen kutyusról készült videóval pedig egyenesen megbabonáztam – mesélte el Loványi Eszter a történetét. – Sokáig azonban hiába vártam rá, hogy segítőkutyám legyen, mert itthon nem végeztek ilyen képzést kutyáknak. A fordulópont akkor következett el az életünkben, amikor 2009 nyarán egy kutyás táborban egy közös ismerősünk bemutatott Mányik Ricsárdnak, a NEO Segítőkutya Egyesület kiképzőjének. Kuku ekkor már kéteves múlt, ezért nem hittem abban, hogy külföldi

A telefont is felveszi, ha csörög, csengetéskor, riasztáskor pedig jelez

növebb folytatása lehet a történetnek, de a közös munkánk mégis eredményes lett: Kuku megbízhatóan „szól” nekem, ha valamilyen zaj hallatszik. Figyelmeztet, ha csörög a telefon vagy a vekker, ha szól a főzőóra, a ri-

vel megkönyítük, biztonságosabbá teszik gazdáik mindennapjait. A napi teendőkben épp úgy segítenek, mint mondjuk egy siket házaspárnak a gyerekeknévelésben, akik nem hallanak meg, ha a kislánya, de azt sem vennék észre, ha valamit nagy zajjal magába borít. Magyarországon még kevésbé ismert a hallássérült-segítő kutyák kiképzése, a NEO Segítőkutya Egyesület kiképzői tanultak meg a módszert Németországban. Mányik Ricsárd, Kuku kiképzője nemcsak hallássérülteknek, hanem mozgássérült-, rohamelőléző, és autistasegítő kutyák tanítását is megtanulta.

■ Nemcsak megkönyítik, de teljesebbé is teszik ezek a kutyák az életet.

– Én magam 17 évesen autóbalesetet szenvedtem és terekes székbe kényszerültem – mondta Mányik Ricsárd. – Egy rehabilitációs utam alkalmával, Németországban találkoztam először mozgássérülteket segítő kutyákkal. Minding szerettem a kutyákat, ezért elhatároztam, hogy szeretnék magamnak egy ilyen speciális kutyát. Amnyira nagy segítség és lelki fejtöltődés volt a vele való élet, hogy elhatároztam, próbállok más sérült társaimon is segíteni és megtanulom a kutyakiképzést.

Mányik Ricsárd azt mondta: a legelső segítőkutya golden retriever és labrador, de bátrme-

lyik barátságosabb fajtából lehet jó társat nevelni, ha kölyökkorban kezdik el a munkát és a kutyus egyénisége megengedi. Nem lehet ugyanis félős vagy agresszív, és elég magabiztosnak is kell lennie, hogy a gazdáját irányítani vagy figyelmeztetni tudja. Egy epilepsziás rohamokat előre jelző kutya például nagyon érzékeny és kitartó figyelő kell legyen, míg egy vakvezetőnek inkább bátornak kell lennie. A kutyákat két évig képzik, azért, hogy minden feladat, amit el kell végezniük, stabilan rögzüljön.

– Az egyesületünk most egy újabb speciális segítőkutya képzésével foglalkozik: a még kölyök Donnie, a drótszörű magyar vizsla egy csöliátással élő fiatal ember segítője lesz – mondta Mányik Ricsárd. – Nagyon örülök, hogy belevágtam ebbe a munkába, mert egyre többen fordulnak az egyesületünkhöz, és azt is tapasztaljuk, hogy a konkrét segítség mellett a külvilággal való kommunikációt is megkönyítik ezek az állatok. Egy felmérést is készítettünk arról az utcán, amiből az derült ki, hogy egy kutyás emberhez akkor is gyorsabban odalépnek az utcán és kapcsolatot teremtenek vele, ha sérült, míg kutya nélkül inkább kikerülnek, és alig van olyan tapasztalat, hogy csak úgy spontán kommunikációt kezdő menyéznének. Szóval nemcsak megkönyítik, de teljesebbé is teszik ezek a kutyák az életet.

Már az ókorban is kutyával jártak a vakok

AZ ELSŐ SEGÍTŐKUTYÁK a vakvezető kutyák voltak. Felsőmennyek tanúskodnak arról, hogy már az ókori Görögországban és Róma-ban is voltak olyan vak koldusok, akik kutyával vezettetették magukat. Ugyancsak hasonló mo-zarzatot örökítettek meg egy 13. századból származó kínai túsrajzon is.

A VAKVEZETŐ KUTYÁK tervszerű kiképzése valamikor a 18. században kezdődött, mozgalomuká pedig az első világháború után vált, hogy a háborúban látásukat elvesztett embereket segíthöz juttassák. Az első vakvezetőkutya-kiképző központot Németországban hozták létre 1915-ben. Azóta is Németországban és Nagy-Britanniában képzik ki a legelső segítőkutyt és azokat a trénereket is, akik ezeket az állatokat speciális feladatokra képzik fel. Ma már vannak mozgássérülteket, epilepsziás embereket és autistasokat segítő négy-lábúak is.